

Συμπτώματα μετά από COVID-19 μπορεί να επιμείνουν για περισσότερο από 1 έτος

Μια μελέτη, που δημοσιεύτηκε πρόσφατα στο έγκριτο διεθνές επιστημονικό περιοδικό *Lancet*, διερεύνησε τις κλινικές επιπτώσεις στους 6 και 12 μήνες μετά την αρχική εμφάνιση συμπτωμάτων σε άτομα που νοσηλεύτηκαν σε νοσοκομείο λόγω COVID-19.

Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **Λίνα Πάσχου** (Επίκουρη Καθηγήτρια Ενδοκρινολογίας), **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου** (Καθηγήτρια Θεραπευτικής-Προληπτικής Ιατρικής), **Ελένη Κορομπόκη** (Επιμελήτρια Παθολογίας) και **Θάνος Δημόπουλος** (Καθηγητής Θεραπευτικής-Αιματολογίας-Ογκολογίας και Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα αποτελέσματα της μελέτης αυτής.

Συγκεκριμένα, αναλύθηκαν στοιχεία από ασθενείς με COVID-19 που έλαβαν εξιτήριο από νοσοκομείο επαρχίας της Κίνας μεταξύ 7 Ιανουαρίου και 29 Μαΐου 2020. Πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις παρακολούθησης στους 6 και 12 μήνες μετά, κατά τις οποίες οι επιζώντες απάντησαν σε ερωτηματολόγια σχετικά με την παρουσία συμπτωμάτων και την ποιότητα ζωής τους. Τα ερωτηματολόγια αυτά συμπλήρωσε και ομάδα φυσιολογικών ατόμων ίδιας ηλικίας που δεν είχαν νοσήσει από COVID-19 για σύγκριση. Επίσης, πραγματοποιήθηκαν κλινική εξέταση και εργαστηριακές εξετάσεις για τους ασθενείς, που συμπεριέλαβαν απεικόνιση και δοκιμασίες αναπνευστικής λειτουργίας. Συνολικά, 1.276 επιζώντες από COVID-19 ολοκλήρωσαν και τις δύο επισκέψεις. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη ως τώρα σχετική μελέτη στη διεθνή βιβλιογραφία. Η μέση ηλικία των ασθενών ήταν 59 έτη και 681 (53%) από αυτούς ήταν άνδρες.

Το ποσοστό των ασθενών με τουλάχιστον ένα σύμπτωμα ήταν 68% στους 6 μήνες και 49% στους 12 μήνες. Περισσότεροι ασθενείς είχαν συγκεκριμένα άγχος ή κατάθλιψη στους 12 μήνες (26%) σε σύγκριση με τους 6 μήνες (23%). Τα πιο συχνά συμπτώματα στους 12 μήνες ήταν κόπωση και μυϊκή αδυναμία. Το 1/3 περίπου των ασθενών συνέχισε να αναφέρει κάποιου βαθμού δύσπνοια. Συνολικά, οι ασθενείς ανέφεραν περισσότερα κινητικά προβλήματα, σωματικούς πόνους, άγχος ή κατάθλιψη και παρείχαν χαμηλότερες βαθμολογίες αυτοαξιολόγησης της ποιότητας ζωής τους συγκριτικά με την ομάδα ελέγχου ίδιας ηλικίας. Σε σύγκριση με τους άνδρες, οι γυναίκες είχαν αυξημένες πιθανότητες να αισθάνονται κόπωση, μυϊκή αδυναμία, άγχος ή κατάθλιψη στους 12 μήνες. 88% των ασθενών που εργαζόταν πριν την COVID-19 είχαν επιστρέψει στην αρχική τους εργασία 1 έτος μετά τη νόσηση.

Τα ευρήματα της μελέτης αυτής υποδηλώνουν ότι η πλήρης ανάρρωση για πολλούς ασθενείς μετά από COVID-19 μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από 1 έτος. Θα πρέπει σίγουρα να ληφθούν υπόψη από την πολιτεία για τον προγραμματισμό παροχής μακροχρόνιων υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης, αλλά και από τους πολίτες που πρέπει να κατανοήσουν τη σοβαρότητα της νόσου COVID-19, άμεσα και μακροπρόθεσμα.

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(21\)01755-4/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(21)01755-4/fulltext)